

[Landbrugsministeren.]

meget betydelig Risiko ved de Udlaan, der kommer i Stand. Det foreslaas i Lovforslaget, at der kan anvendes indtil 10 Mill. Kr. til saadanne Akkordlaan. Det foreslaas, at de bevilges af et Udvalg, som nedsættes af Landbrugsministeren, saaledes at Formanden for Erhvervenes Laanefond, gennem hvilken Laanene skal ydes, ogsaa bliver Formand for det Udvalg, der skal behandle disse Laanesager, medens Landbrugsministeren udnævner de fire Medlemmer, som Udvalget skal bestaa af foruden Formanden. Naar man har ment, at Udvalget bør være et saadant ministerielt Udvalg, er Aarsagen selvfølgelig den, at det er Statskassen, Skatteyderne, der yder Laanene paa en Maade, som ligger noget ud over den, der er almindelig, naar Staten laaner Penge ud til Erhvervslivet. Risikoen er betydeligt større, end naar Talen er om almindelige Driftsmaal eller lignende, der ellers ydes til Erhvervene. Til at bistaa de akkordsøgende foreslaas der nedsat et Udvalg i hvert Amt, bestaaende af en Formand, valgt af Ministeren, og to Medlemmer, valgte henholdsvis af Landbo- og af Husmandsforeningerne i vedkommende Landsdel. Det foreslaas, at Beløbet skal fordeles mellem de forskellige Amter, saa at det kan komme hele Landet til gode. I det oprindelige i Folketinget forelagte Lovforslag var det foreslaaet, at disse Amtsudvalg skulde bestaa udelukkende af Folk, valgte ude omkring i Amterne, idet to Medlemmer skulde vælges af henholdsvis Landboforeninger og Husmandsforeninger, medens Formanden skulde vælges af Amtsraadet. Jeg har imidlertid ment, at det vilde være uforvarligt at lade Medlemmerne af disse Udvalg udnævne udelukkende af de paagældende Kredse, for Medlemmerne vilde da faa vanskeligt ved at modstaa de Krav og Ønsker, der vilde fremkomme om at bedømme alt for optimistisk. Saadanne Ønsker vilde fremkomme ikke alene fra Debitorernes Side, men ogsaa fra Kreditorerne, for de er lige saa interesserede i, at Statens Penge bliver udlaant saa yderligt som muligt, da de derved vil faa betydelig flere Penge ind, end der ellers kunde være Udsigt til. Det er ikke, fordi jeg tror, at de paagældende ikke vil være lige saa samvittighedsfulde, som naar Formanden vælges af Ministeren, men de vil have vanskeligere ved at staa fast overfor Ønsker om ufornuftige Laan end en Formand, som er valgt med Forpligtelse til at være Repræsentant for Statskassen, for det øvrige Samfund. Jeg mener derfor, at det er nødvendigt, for at Ordning

gen skal kunne blive holdbar, at Udvalget sammensættes, som det her er foreslaaet.

Endvidere foreslaas det, at ingen kan faa Akkordlaan, uden at den Gældsbyrde, som skal nedskrives, bliver nedbragt med mindst 70 pCt. Jeg er fuldkommen klar over, at denne Bestemmelse ikke vil betyde nogen Sikkerhedsforanstaltning for Statskassen; Sikkerheden for Statskassen kunde maaske i mange Tilfælde blive betydeligt større, hvis man begrænsede Nedbringelsen af Gældsbyrden til Halvdelen af Gældens Størrelse. Men denne Bestemmelse er sat ind, fordi det er min Opfattelse, at hvis man ikke indsætter en bestemt Skala, hvorefter saadanne Skorstensprioriteter skal nedbringes, vil det blive uoverkommeligt for Staten at foretage disse Udlaan, for saa bliver Ordningen ikke i og for sig Akkordordning, saa bliver der kun Tale om en Konvertering af Laanene. Det er klart, at en Række Landboere saa vil møde og ønske at faa deres Prioriteter omsat med billige Statsmaal, og det er ligeledes indlysende, at de i høj Grad vil faa Tilslutning hos deres Kreditorer, som meget gerne ser deres Tilgodehavender indfriet, og at Staten overtager Risikoen. Her er Tale om Gæld, som ligger ud over Ejendommenes virkelige Værdi, og jeg mener, at naar man vil gennemføre en Udlaansvirksomhed som den, her er Tale om, maa man være konsekvent. Man maa gøre sig klart, at man skal stille de forskellige Landbrugere lige i Henseende til Vilkaarene. Det kan ikke nytte, at vi udlaaner en halv Snes Millioner Kroner efter disse Betingelser, og at Pengene da kun forslaar til Fjerdedelen eller Tiendedelen af de Landbrugere, som kan komme ind under Bestemmelserne. Man maa fortsætte Udlaansvirksomheden, for de andre har lige saa stort Krav paa at faa Del deri. Derfor har jeg ment det nødvendigt at sætte en Begrænsning for derigennem at slaa fast, at Formaålet er at faa nedbragt Gældsbyrden i betydeligt Omfang. Der er Hundreder eller Tusinder af Landmænd, som har alt for urimeligt høje Gældsbyrder, og som er saadan stillet, at hvis Gælden blev nedbragt til et nogenlunde rimeligt Niveau, vilde de have Mulighed for at kunne blive ved deres Hjem.

Den Bestemmelse, som skal sikre, at Laanene ydes paa et nogenlunde forsvarligt Grundlag, gaar ud paa, at Gælden skal være nedbragt til Ejendomsskyldens Beløb plus den Værdi, som Amtsudvalget skønner svarer til Besættningens og Inventarets Værdi. Det er af overordentlig stor Betydning, at man holder sig for Øje, at man skal